

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LXXVII. Siclericus se militiæ sæculari addixerit, tacitè renunciat Clericatui, & pensiones amittit quæ non nisi Clericis, aut cum clausulis consuetis Clericatum assequi volentibus conceduntur. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

- quoad hoc non requiratur citatio, tamen quoad possessionem non inducitur ipso iure priuatio, idem pars est citanda, Paris. *de resignat. lib. 11. quest. 10. num. 11.* Salgad. *de regia protecl. parte 3. cap. 7. numer. 12.* dicens idem esse, quando prouiso facta fuit per Summum Pontificem, possessore in actu collationis non citato, tenetur enim executor in ipsa possessione datus, citare possessorem, ante traditionem possessionis. † Quod Ferretus extendit ad omnes beneficiorum ipso iure vacantium Apostolicas prouisiones, *consil. 4. num. 4. & consil. 10. num. 10.* post dictam gloss. in *cap. licet Episcopus, verbo te non vocato, versiculo & quod hic dicitur.*
- 21 † Ita tamen ut in huiusmodi causis summarie procedatur, per Gloss. in *dict. cap. licet Episcopus in verbo, te non vocato, circa medium, de prebend. in 6. Paris. dicto lib. 11. quest. 10. num. 34.* Salgad. *loco cit. num. 16.*
- 23 Secunda conditio est, ut si factum ex quo inducitur priuatio veluti Matrimonium non sit notorium, debeat interuenire sententia facti declaratoria, secus si factum esset notorium quia sententiam in factis notoriis non esse necessariam testatur Felin. in *cap. cum non ab homine, num. 10. in*

prima limitatione de iudic. Isernia in vrbis feud. cap. 1. §. sentimus. Le second, num. 2. versio. quid si esset notorium & quo tempore mil. inuestit. per. deb. Couarr. in cap. alma mater, in prima relectionis parte, §. 2. num. 9. versicul. & tamen. † in non notoriis vero sententiam facti declaratoriam requiri probatur per textum in cap. cum secundum leges, de heretico, in 6. Practic. Genuens. cap. 7. num. 8. Isernia loco cit. in verbo damnetur, Couarr. dicto cap. alma mater, in prima parte relect. §. 2. num. 9. post princip. versio. hic etenim in locis frequentissimo.

Sed quamuis in vacantibus ipso iure sententia facti declaratoria requiratur, tamen beneficium statim conferri potest, ut probat Couarruias *dict. numer. 9. post medium, versiculo quibus addi poterit. † Et* sententia retrahatur ad tempus impetrationis, imò ad tempus illius Matrimonij per beneficij possessorem celebrati; Sanfel. *decis. 15. num. 15.* idem post contractum Matrimonium non valebit resignatio beneficij sic vacantis ipso iure, Ceual. *commun. opinion. quest. 147. num. 6.* Sanfel. *dicta de cis. 15. num. 16.* & statim, ac ante sententiam impetratio erit valida: Anton. Ricciul. *loco supra citato, lib. 7. cap. 1. num. 11.*

CAPVT LXXVII. ARGVMENTVM.

I Clericus militiæ Sæculari addictus sit tacite renunciat Clericatu, & pensiones amittit, quæ non nisi Clericis aut Clericatum assequi volentibus conceduntur cum clausulis solitis, & in hac renunciatione tacita non requiritur authoritas Superioris, quæ in expressa beneficij renunciatione interuenire debet: sicut per Clericatum amittitur feudum, nisi adsit contraria consuetudo, ita & per adeptionem Feudi perditur priuilegium Clericatus, vtrum autem ad amissionem pensionum, & beneficiorum sufficiat simplex adscriptio militiæ, an verò oporteat quod Clericus sæuis se immisceat; Et vtrum requiratur præuia monitio? Quid si agatur de pensione loco stipendij data aut è contra de pensione assignata in titulum veri beneficij? Clericum adscriptum esse militiæ sæculari quomodo probetur? Quæ sit diuersitatis ratio inter amissionem pensionum & priuilegij Clericalis? De variis priuilegiis Equitum Sanctorum Mauritij & Lazari, Lauretanorum, S. Stephani, Piorum, militiæ Christianæ, & aliorum circa pensionum retentiones? Quomodo & vsque ad quam Summam pensiones retinere possint post matrimonia?

SVMMARIVM.

- 1 Qui militia sæculari se adscribi patitur, tacite renunciat beneficiis & pensionibus.
- 2 Clericus armatam militiam assumens tacite renunciat statui Clericali.
- 3 Qua clausula apponi solet in reservatione pensionum pro illis qui non sunt consurati.
- 4 Tacita beneficij renunciatio fieri potest sine Superioris autoritate, secus est si fiat expressè.
- 5 Ex tacita beneficij renunciatione idem resultat effectus qui ab expressa.
- 6 Sicut pensiones ita & beneficia amittuntur ob tacitam Clericatus renunciationem.
- 7 Assumens Clericatum efficitur incapax feudi de iure communi, & num. 9.
- 8 Fallit tamen in locis ubi contraria viget consuetudo.
- 10 Vtrum sola assumptio militia sæcularis pensionum inducat priuationem, an verò etiam re-

- quiratur quod Clericus sæuis se immisceat.
- 11 An requiratur quod Clericus præstiterit sacramentum militare, ad hoc ut priuetur pensionibus & beneficiis.
- 12 Iuramentum militare hodie non est in usu.
- 13 Qui à militia recedens penitentia ductus redit ad statum Clericalem, vtrum recuperet beneficia & pensiones.
- 14 Pensio assignata pro seruitio temporali, non amittitur per assumptionem militia sæcularis.
- 15 Qui monitus non abstinet ab enormibus pensionibus etiam temporali priuari potest.
- 16 Clericus monitus si non abstinet ab enormibus perdit fori priuilegium.
- 17 Pensionis assignata pro seruitio temporali licet est capax.
- 18 Concessio pensionis loco veri beneficij assignata, iisdem regulis subiacet, quibus alia beneficia.
- 19 Clericum assumpsisse militiam probatur ex descriptionibus in matricula.

Tract. de Pensionib. Eccles. Cap. LXXVII. 219

- 20 *Olim multa requirebantur, ut quis diceretur assumpsisse militiam armatam, quæ hodie non sunt in usu.*
- 21 *Descriptio tamen in matricula ex quorundam sententia etiam hodie est necessaria.*
- 21 *Verius tamen est variis aliis modis probari posse aliquem fuisse effectum militem, qui recessentur.*
- 23 *Quæ sit differentia inter amissionem pensionum, & amissionem privilegii Clericaliis quoad forum.*
- 24 *Per solam militiam non amittitur fori privilegium.*
- 25 *Pensiones semel amisse non recuperantur.*
- 26 *Ostenditur differentia inter assumptionem militiæ, & sponsalia de futuro, quoad amissionem pensionum.*
- 27 *Clericus in sacris Ordinibus constitutus licet Clericali non possit renunciare, potest tamen facere aliquos actus ex quibus pensionibus careat.*
- 28 *Quod sit privilegium militum Sanctorum Mauricii & Laurentii quoad retentionem pensionum.*
- 29 *Milites Lauretani habent privilegium circa pensiones, & quomodo?*
- 30 *Illud privilegium locum habet in retentione pensionum ante Matrimonium obtentum.*
- 31 *Ampliatur ut isti milites retinere possint pensiones etiam super beneficiis existentibus de iure Patronatus Laicali.*
- 32 *Quod non amitteretur in Gallia si ageretur de reparacionis regio, vel de beneficiis regia nominationis.*
- 33 *De privilegio militibus S. Stephani competenti circa pensiones Ecclesiasticas.*
- 34 *Item Equilibus pñs.*
- 35 *Hoc privilegium retinendi pensiones competit istis Equilibus etiam post venditam militiam aut dimissam.*
- 36 *Milites Militiæ Christianæ etiam Bigami pensiones retinere possunt & quomodo?*
- 37 *Professio in militiis istis non attenditur & quare.*
- 38 *In militiæ sancti Stephani receptio & professio sit eodem tempore.*
- 39 *Milites isti non sunt propriè Regulares, quia ducunt uxores.*
- 40 *De dispensatione Pontificis Melitenfis concessa ad pensiones.*

OTANDVM Primò, hanc communem esse Doctorum resolutionem, quod tam pensiones, quam beneficia, amittantur per adscriptionem ad militiam Sæcularem; ratio est quia sicut per Matrimonium Clericus facit actum incompatibilem cum statu Clericali; & per consequens videtur habere beneficia & pensiones pro derelictis; ita & per assumptionem armatæ militiæ, quæ incompatibilis est cum statu Clericali, & status militiæ Ecclesiasticæ contrarius statui militiæ armatæ: cap. qui in aliquo, 61. distinct. cap. diversis, de Cleric. coning. & cap. finali de voto: Henric. Bohic. in cap. ex litteris de vita & honestate Cleric.

2 Et sicut beneficia ita & pensiones amitti per adscriptionem in armatâ militiâ, tradunt Zabarel. in cap. 1. §. eadem, in 6. quæstione num. 5. de supplend. neglig. Pralat. & in Clement. 1. quæst. 18. num. 19. de rebus Eccles. non alienandis: Gig. de pensionib. quæst. 55. Cacciaup. quæst. 15. non ex eo quod pensio in omnibus induere videatur naturam benefi-

Sanleger. de Pensionib.

cij, sed ex eo quod Clericus assumendo statum militarem tacitè renunciat Clericali istis præsertim temporibus, in quibus ex stylo Romanæ Curie non solent pensiones aliis assignari quam Clericis; ut dicit Riccul. in tractat. de pers. extra grem. lib. 7. cap. 5. num. 28. † Nam quando pensio reservatur in fauorem illius qui non est Clericus, apponitur illa clausula, postquam Clericali carattere fuerit insignitus; vel apponitur illa clausula, cupienti abscribi militiæ Clericali; Abbas in cap. ex litteris, de transact. quem citat & sequitur Staphil. de gratis expectat. num. 90. & per consequens sicut miles cœlestis militiæ Clericatum respuit, assumendo militiam armatam & sæcularem; ita & beneficium ac pensionem dimittit, in quibus Clericatus est necessarius.

Certum quippe est duplicem esse beneficii, & pensionis renunciationem: vnam expressam, alteram tacitam, in expressa beneficii renunciatione necessaria est autoritas Superioris; facultatem legitimam habentis; quoad pensionem verò illa necessaria non est, sed simpliciter nullo interueniente pacto, sed gratuite potest pensio remitti, ex solo dimittentis consensu; ut suo loco diximus. Sed quamuis expressa renunciatio, Superioris exigat auctoritatem ex notatis per Garl. de benef. parte 11. cap. 3. de renunciat. num. 243. & sequentibus. Secus tamen est in tacita renunciatione; est enim potius ficta & impropria renunciatio & perditio iuris: & hanc distinctionem inter expressam & tacitam beneficii renunciationem, adducit Gale- rat. in tract. de renunciationib. cap. 31. num. 18. quæ non fit per se, sed consequitur ex aliquo actu contrario; vnde patet, quod in ea non est necessaria autoritas Superioris, quæ non est necessaria in actu principali, ex quo resultat tacita renunciatio ut bene probat Garl. loco citato. † Idem tamen effectus resultat ex tacita quæ ex expressa, Paris. de resig- nat. lib. 1. quæst. 1. num. 8. & sequentibus. † Quod au- tem de pensionibus dictum est, multò magis locum habere debet in beneficiis, ut ipso iure amittantur per eum qui miles sæcularis effectus fuit. Paris. dict. quæst. 1. num. 10. iuncto num. 22. per Gloss. in cap. ult. de Cleric. non resident.

Supradicta conclusio confirmatur ex eo quod li- cèt simplex Clericus in certis casibus possit obtine- re feudum, nisi ad Sacros ordines promotus fuerit, quos refert Rosent. in tract. de feud. cap. 7. consil. 29. tamen etiam si sit in Minoribus Ordinibus constitu- tus, aut simplici Tonsura donatus, nihilominus in- capax est feudi, si beneficium obtineat, propter in- compatibilitatem seruitij spiritualis ac officij & tem- poralis, Menoch. de arbit. casu 231. num. 24. Crauer. cons. 303. num. 10. Rosent. de feud. dict. cap. 7. con- clus. 30. num. 7. cum pluribus per eum citatis in Gloss. † Nisi tamen versaremur in locis ubi contraria est consuetudo ut per eundem dicta conclus. 30. num. 25. Hartman. Pistor. lib. 2. quæst. 33. num. 28. in fine, ver- sic. denique. Coler. decis. 90. num. 4. Berlich. commun. conclus. p. 3. concl. 39. num. 59. † Quæ consuetudine ces- sante feudum amittitur per adeptionem ordinum vel beneficii Ecclesiastici, text. est expressus in cap. 1. §. ex hoc illud descendit, in. de feud. femm. ubi verbis ex- pressis dicitur quod Clerici in feudo non succe- dant, & quod antea habebant, illud perdant; & in cap. 1. §. qui Clericus, si de feud. fuerit content. inter dom. & agnatos vassalli, & in §. 7. versic. sed indicatum est, de Vassallo milit. qui arma bellica deposuit; & aliis similibus, Berlich. dicta concl. 39. p. 3. num. 5. versiculo primo, dicens mirum esse quod interpretes contra iu- ra tam clara, hoc in controuersiam vocauerint.

T 2 Ceterum

- 10 Ceterum si ea quæ diximus de pensionum & beneficiorum amissione, ita simpliciter intelligantur, non transeunt sine difficultate: nam Abb. in dict. cap. fin. de Cleric. coniug. videtur aliqua distinctionem; dicit enim quod aut promotus ad militiam secularem facit actum contrarium omnino Clericali, quia exercet sæua, seu iuit ad bellum & similia, & tunc perdit privilegium Clericale; quia ista sunt contraria; unde ex quo elegit viam contrariam, fuit à prima ipso facto exclusus, cap. cum renuntiatis 32. quæst. 1. ¶ Aut tantum est factus miles & non exercet sæua, nec alium actum prorsus contrarium clericali, sed vivit honeste ut Clericus, & tunc gaudet privilegio clericali, nisi præstiterit iuramentum, de quo in l. penult. ff. ex quibus causis maior, nam inter cetera verus miles iurare debet se non evitaturum mortem pro Republica, quod est omnino statui Clericali contrarium; Cum officium clericatus reddat habilem ad pugnandum etiam cum Infidelibus, cap. ex multa de voto. ¶ Sed huius iuramenti ratio habenda non est, quia abiit in defuetudinem, & hodie præstari non solet. Signor. in quæstione utrum preferendus sit doct. an miles, num. 94. Petr. Aloysius decis. 3. Lusitan. num. 485. quem citat Tepar. conclus. 547.
- 11 Item in hac eadem quæst. Gig. quæst. 55. satis dubie loqui videtur, dicens Florianum in dict. cap. final. de Cleric. coniug. tenuisse quod Clericus militans beneficium non amittat, cum hoc non sit in iure diffinitum, asserens magnam esse differentiam inter Matrimonium & Militiam; quia qui Matrimonium contraxit per verba de presenti non potest ab eo recedere; qui vero Militarem statum amplexus est, potest ad statum Clericalem redire, & similis est illi qui sponsalia per verba de futuro contraxit, qui nec beneficia nec pensiones amittit, si Matrimonium effectum minime sortiatur: aut Novitio qui religionem & ingressus, sed recessit ante professionem.
- 12 Ego autem pro vera & solida huius quæstionis resolutione quædam adnotanda existimo. Et primo quidem, quod quando pensio fuit alicui assignata pro servitio temporali, veluti pro pulsandis organis vel campanis, pro remuneratione laborum, vel pro patrocínio, vel pro auxilio Ecclesiæ præstando in eius negotiis temporalibus, pensio non amittitur per assumptionem militiæ secularis, quia hæc pensio potest etiam Laicis competere, & est potius profana quam Ecclesiastica: Garf. de benef. parte 1. cap. 5. num. 8. Caccialup. de pension. quæst. 15. Card. Zabarel. ad Clementin. unicam, §. eadem, num. 5. in 6. quæst.
- 13 Secundo quod secundum sententiam Gigantis in ista pensione temporali, si illam obtinens se enormibus immisceret, fuissetque monitus, ut à militia desisteret, & ab enormibus abstinere, & contraeveniret, prius posset pensionibus quas obtinet: Abb. & alij in cap. sicut se, ne Cler. vel Monach. saccul. negot. se immisc. quem ad hoc allegat Gig. dict. quæst. 55. num. 3. ¶ Sed si verum amamus nec Abbas loco citat. nec Capol. quem ipse allegat consil. 11. Casus talis est, nec Aloysius faciunt ad propositum: loquuntur enim de Clerico, quod perdat privilegium clericale, & privilegium fori si militiam secularem amplectatur & sæua aut enormia exerceat, & monitus trina monitione non desistat; ut videre est apud Abbatem loco citato num. 3. versic. ad hoc induco, & Capol. in eodem consil. colum. 5. versicul. Quintum etiam requiritur, quod interveniat monitio,
- 14 ¶ Nos autem hic agimus de pensione temporali,

quæ datur pro remuneratione alicuius servitij in qua inutile esset tractare de privilegio clericali, cum illius pensionis capax sit merus laicus, ut dicit Garf. de beneficiis, parte prima, cap. 5. num. 8. ubi alios allegat: ergo in ista pensione merè laicali non video quomodo considerari possit amissio privilegij clericali.

Tertio notandum est quod si pensio sit concessa loco veri beneficii iuxta formam cap. conquerere de Cler. non resident. quando videlicet ex redditibus pinguis beneficii, novum creatur beneficium, & pensio illa in titulum veri & perpetui beneficii erecta est, & mortuo possessore confertur alteri, & tunc cum sit verum beneficium, amittitur per assumptionem militiæ armatæ, eo modo quo superius dictum fuit, & inferius etiam explicabitur; & notat Gig. dict. quæst. 55. num. 4.

Quarto notandum est, quod unus modus probandi aliquem esse militem consistit in probando ipsum esse descriptum in Matricula, ut videre est apud Mascard. de probation. conclus. 1058. militem se esse asserens, num. 7. text. est in l. ex el. ff. de testam. milit. ubi dicitur non posse quempiam gaudere privilegio militari, nisi sit in Matricula descriptus. Gomef. de gratiis expectantiis, num. 90. ¶ Quamvis plurimas alias condiciones ultra descriptionem in Matricula requirant DD. quæ tamen hodie non sunt in usu: de quibus in l. milites, & ibi Gloss. ex quibus causis maiores, & c. Petrus Duenn. regula 55. in 6. limitat.

Sed descriptionem in Matricula esse necessariam, ad hoc ut quis miles dicatur, tradit Bald. in l. si unus habenti, in fine, in verbo inscripti, de excusat. tutor. post Gloss. in l. 3. Cod. de officio Magistris militum. ¶ Hæc tamen probatio aliis modis fieri potest, videlicet per testes deponentes de actibus ex quibus quis efficitur miles. Mascard. dict. conclus. 1058. numer. 3. Anterior ad decis. 141. Capel. Tholos. ubi ponit quatuor modos probandi aliquem esse militem. Primo per testes, sicut per testes probatur mandatum; ut per Gloss. in l. maritus, Cod. de procurat. Secundo per litteras illius qui creavit illum militem, vel officialem iuramento illius & sigillo roboratas, argum. text. in §. quod autem, in authent. ut liceat matri & auia, collat. 8. & in authent. hodie, Cod. de repudiis. Tertio, Si quis compareat cum insignibus militaribus, & sit bonæ famæ, tunc stabitur eius iuramento, l. non omnes, §. de barbaris, ff. de re milit. & cap. si index laicus de sent. excommun. Quarto si quis descriptus fuerit in Matricula militum, l. si unus habenti §. fin. de excusat. tutor. & ibi Bart. Mascard. dicta conclus. 1058. num. 7. Angel. concl. 288. num. 7.

Quinto notandum est magnam esse differentiam inter priuationem beneficiorum seu pensionum, & amissionem privilegij Clericali, tam ratione declinationis fori, quam privilegij Canonis, si quis suadente, 17. quæst. 4. nam ut quis priuaretur duobus istis privilegiis, Canonis videlicet & fori, non sufficit simplex assumptio militiæ, sed oportet ut Clericus sæua exerceat, & enormibus se immiscet, & hic est casus in quo loquitur Abb. superius in dubium allegatus, in dicto cap. finali, de Cleric. coniug. & in istidem terminis loquitur Chassan. in consuet. Burg. tit. des Justices, rubrica 1. §. 5. in verbo, s'il n'a grace, num. 52 & 53. ¶ Vbi loquitur de privilegio fori & de privilegio Canonis, si quis suadente, ubi dicit ad perendum huiusmodi privilegium, requiri trinam monitionem cum contraventione, & num. 54. ubi dicit, quod sola militia non sufficit

Tract. de Pension. Eccles. Cap. LXXVII. 221

fufficit ad priuandum aliquem priuilegio Clericali, nisi exerceat arma vel ſæua, aut immiſceat ſe enormitatibus: illa enim ſemper intelligenda ſunt de amiſſione illorum priuilegiorum: vnde dicit denegatam ſæpius fuiſſe remiſſionem huiusmodi clericis ad iudices Eccleſiaſticos, & in caſu iſto procedunt dicta per Carol. de Graſſ. cum pluribus per eum allegatis de effect. Clerico. eff. 1. n. 865.

25 Sed in amiſſione penſionum & beneficiorum alia ratio eſt: nam iſta poſtquam ſemel vacant vel extincta ſunt, vacant & extinguntur irrevocabili- ter, nec amplius redeunt niſi ex noua prouiſione facta antequam ius tertio quaſitum fuerit, vt dicit Abb. in dict. cap. 1. de Clerico. conting. cum aliis in principio huius capitis adductis: ſed alia priuilegia Clericali conceſſa non amittuntur irrevocabili- ter, ſed cateaus, quatenus ipſa militia durat, vt probatur per text. apertum in Clement. 1. verſ. quandiu, de viſa & honeſtate Clerico. ubi Gloſſ. in verbo Reuerſam, quam communiter DD. ſequuntur.

Non eſt igitur bonum argumentum ductum à recuperatione priuilegiorum ad recuperationem penſionum & beneficiorum. † Non etiam bona ratio quæ petitur ex ſponſalibus per verba de futuro, quia Clericus contrahens huiusmodi ſponſalia, non conſummat & perficit actum contrarium Clericali, non ſecus ac ille qui deſtinetur militiam ſæcularem aggredi, ſed non perficeret: at verò qui deſcribitur in Matricula, pro militia ſæculari illamque apprehendit, perficit actum ſtatui clericali contrarium, vt ſuprà oſtenſum fuit: pro vt iſta omnia bene deducit & probat Ricciul. in dicto tract. de perſ. extra grem. Eccl. exiſte. lib. 7. cap. 5. n. 15. & 16.

27 Sexto aduertendum eſt ſupradicta omnia procedere in Clerico in Minoribus Ordinibus conſtituto, penſionem aut beneficium obtinente. Sed quid dicendum quando agitur de Clerico in Sacris Ordinibus conſtituto, in eo ſiquidem ceſſat ratio amiſſionis ſtatus clericalis, cui nec expreſſe nec tacite renunciare poſſeſt: Reſpondeo quod licet conſtitutus in Sacris, ſtatui clericali renunciare non poſſit, tamen aliquos actus facere poſſeſt propter quos amittat beneficium vel penſionem, & propterea ſi tales ſint actus ex quibus poena priuationis beneficii inferri debeat, talesque actus non ſunt notorii, ſaltem ſententia declaratoria facti interuenire debet, prout in cap. preced. num. 23. & 24. diximus ex decif. 15. Sanſelici, num. 12. Si tamen tertius impetret, valebit impetratio: ſed ipſe à ſua poſſeſſione dimoueri non poſſeſt niſi præuia citatione, quidquid dicat Ricciul. dicto cap. 5. lib. 7. num. 34. propter textum expreſſum in dicto cap. licet Episcopius, de praben. in 6. Parif. de reſignat. lib. 11. quaſt. 10. num. 11. Salgad. de regia proteſt. parte 3. cap. 7. num. 12. & nos ſuperius comprobauimus.

28 Septimò notandum eſt, quosdam eſſe milites qui ex ſpeciali Summorum Pontificum priuilegio penſionum ſunt capaces, quales ſunt milites Sancto- rum Mauritijs & Lazari, ob vñionem vtriuſque ordinis, factam autoritate Gregorij XIII. in eius conſtitutione ſeptima, quæ incipit Pro commiſſa, ſub idibus Nouembris anni 1572. quibus conceſſum fuit vt penſiones vſque ad Summam 400. Ducatorum Auri de Camera, retinere poſſint ex ſpeciali priuilegio ad fauorem dictæ Religionis indulto per Clementem VIII. conſtit. 102. §. 13. incipiente decet, ſub nona Septemb. anni 1603. cuius priuilegij meminit Rota decif. 75. parte 5. recentior. Imò & capaces ſunt retinendi penſiones, quamuis Matrimonium poſt illas adeptas contrahant, dum-

Sanleger. de Penſionib.

modo illud contractum fuerit cum vnicâ vxore, ea- que virgine, vt teſtatur Rota dicta decif. 75. & Barboſ. de iure Eccleſ. vniuerſ. lib. 3. cap. 11. num. 33. & in de- cif. Apoſtolic. collect. 312. num. 6. Vtrum ad penſionum retentionem diſpenſari poſſint non obſtante biga- mia dicemus in cap. ſequenti.

Item militibus Lauretanis ſimile conceſſum eſt priuilegium, vt penſiones Eccleſiaſticas retinere poſſint, vſque ad Summam ducentorum Ducatorum auri de Camera, non obſtante matrimonio contra- hendo etiam cum bigamia, ex conſtitutione Sixti V. de quibus Gregor. XV. decif. 18. num. 2. † Quod intelligendum eſt de eo qui ante matrimonium mi- litiam emerat, is enim poſſeſt penſionem retinere, non obſtante matrimonio poſt illam adeptam con- trahendo, vt explicat Ricciul. de iure perſ. dicto lib. 7. cap. 3. num. 7.

Illudque ampliatur vt locum habeat etiam in be- neficijs quæ ſunt de iure patronatus non ſolum per- ſonarum priuatarum, ſed etiam Regum & Princi- pum, vt in facti contingentia iudicatum teſtatur: Et ratio eſt quia Papa per huiusmodi reſeruationem non conſert nouam penſionem, ſed remouet il- lud obſtaculum quod impeditbat, ne penſio- narij poſſent retinere penſiones poſt contractum Matrimonij, quæ remotio obſtaculi non eſt noua gratia nec fit per eam aliquod nouum præiudi- cium patrono. † Et per conſequentes nec derogatio nec expreſſio iuris patronatus eſt neceſſaria, ſecun- dum magis communem opinionem: de qua Couatr. practic. quaſtion. cap. 31. num. 12. & ita decifum per Rotam decif. 307. part. recent. quod tamen nol- lem extendere ad Patronatum Chriſtianiffimi Fran- corum Regis, quamuis in iſtis militijs conſide- rari non poſſit, ſed Galli DD. exiſtimant in benefi- cijs iuris patronatus laicalis, penſionem inuitis Patronis, non eſſe admittendam, vt teſtatur D. Feb- uret in ſuo tract. de Libus: lib. 2. cap. 4. num. 19. & 20. † Quod multò magis obtin. bit in beneficijs Regiæ nominationis, vt ſuprà ſuo loco diximus. Rurſus milites Sancti Stephani habent facultatem retinendi penſiones, quas habebant ante Matri- monium, vſque ad Summam quadringentorum ducatorum auri de Camera, etiam non obſtante ma- trimonio, & ex conſtitutione 46. Pauli V. ſub die 14. Calend. Iulij ann. 1608. licet prius pro ſumma dumtaxat ducentorum ducatorum retinuerint, vt per Seraphin. decif. 758. num. 1.

Item Equites Pij habent facultatem retinendi penſiones vſque ad Summam ducentorum quin- quaginta Ducatorum auri de Camera, ita vt ſi duas emerint huiusmodi militias poſſint retinere vſque ad ſummam quingentorum ducatorum, Seraphin. dicta decif. 758. in principio. † Imò etiam poſt di- miſſionem & venditionem huiusmodi militiarum non expirat hæc facultas retinendi, ſtante priu- ilegio Gregorij XIII. in quo diſponitur quod poſt diſmiſſionem & venditionem huiusmodi officio- rum, eandem penſiones retinendi facultas compe- tat, teſte Seraphino dicta decif. 758. & de iſtis pri- uilegijs agit Additio ad Burat. decif. 591. num. 15. 16. 17. & 18. Ricciul. dicto lib. 7. cap. 2. num. 7. & 8. Barboſ. de iure Eccleſ. vniuerſ. lib. 3. cap. 11. n. 32. & ſequentibus. † Quibus addo Milites militia Chriſtia- næ etiam Bigamos qui vſque ad ſummam 300 ſcu- torum recipere poſſunt ex conſtitutione Urbani VIII. ſub die 9. Calend. Februarij anni 1623. quæ eſt apud Laërt. Cherub. in nouo bullario conſtit. 111. pag. 25. incipit, Inſeruiabilis, de qua Barboſ. in decif. apoſtolic. collect. 570. num. 10.

T 3

Verum

- 37 Verum fuit aliàs dubitatum verum privilegium istud retinendi pensiones suffragaretur illis qui ad militiam huiusmodi velut Sancti Stephani Florentinae admissi sunt, & professionem emisunt non expectato probationis anno, quod pro validitate professionis requiritur, & sic nulliter facta videtur talis professio nec proficenti suffragari, iuxta Concil. Tridentin. sess. 25. cap. 15. de Regularibus. Sed resolutum fuit huiusmodi Militem Sancti Stephani debere nihilominus frui privilegio retinendi pensiones usque ad summam in privilegio contentam. † Quia in hac militia vno eodemque tempore emittitur professio, & datur habitus, ut dicitur in illius constitutione seu statutis lib. 2. capit. 1. intentio siquidem principalis Concilij est occurrere Apostasia. † Isti autem non sunt proprie Religiosi nec Regulares cum ducant uxores & non profiteantur tria Vota, ut per Abbat. in rubr. de Regul. & in cap. Ecclesia Sancta Maria, num. 3. de constitut. & per alia iura quæ in hac questione adducit Paris. de resignat. lib. 6. quest. 2. num. 116. & multis sequentibus, quam decisionem pluribus rationibus comprobatur Seraph. decis. 121. per totam quæ est repetita in decis. diversarum, decis. 591. pari. 1.

Notandum quoque est, quod licet Milites Sancti Ioannis Hierosolymitani non possint obtinere pensiones super beneficiis secularibus, sicut nec alij Regulares, de quibus suo loco egimus, nisi interuenerit dispensatio Apostolica iuxta formam quam ponit Corrad. in praxi dispens. apostol. lib. 6. capit. 1. num. 29. & ideo quamvis Papa dispensauerit militem Hierosolymitanum, eius dispensatio quamvis motu proprio facta, impugnari potest ex defectu intentionis per regulam generalem quam ponit Seraph. decis. 398. num. 1. DD. in cap. Causam quæ, de testib. cum isti milites sint verè Religiosi & sic incapaces huiusmodi pensionum, Cæsar de Grass. decis. 1. de probat. intentio quippe Pontificis, est ut regularia regularibus, & secularia secularibus assignentur: nihilominus tamen pro validitate reservationis sufficit quod constet de mente Pontificis dispensare volentis. Gig. de pension. quest. 15. per totam: atqui dispensatio facta censetur ex certa scientia, si fuerit expressum quod impetrans erat miles Hierosolymitanus; ex hoc enim Papa censetur dispensare voluisse; Ias. in l. Barbarius num. 14. ff. de offic. Prator. Paris. cons. 44. num. 15. & sequentibus, lib. 4. Gambar. de offic. leg. num. 259. lib. 6.

CAPVT LXXVIII.

ARGVMENTVM.

VO T sunt species Bigamiæ; quod illa non contrahatur per Matrimonium nisi post subsequutam copulam; Bigamos esse pensionum incapaces nisi fuerint dispensati; hodierno iure Episcopos non posse super Bigamia dispensare, siue illa vera sit, siue interpretatiua; nec etiam concurrente utilitate vel necessitate, nisi sit publica. Bigamos ex Summi Pontificis dispensatione pensiones assequi posse. Dispensatos ad pensiones censerī dispensatos ad privilegium competens ratione clericatus, maxime si dispensatus antea fuisset Clericus; Clericum post dispensationem censerī personam Ecclesiasticam, nonobstante Bigamia: dispensatum ad obtinendas pensiones, non obstante Matrimonio cum quacumque muliere contracto, posse illas retinere etiam si cum Vidua contraxerit. Dispensatio ad retinendum pensiones verum sit consumpta per primum Matrimonium, vel per contractum cum Vidua.

SVMMARIVM.

- 1 Bigamus quis dicatur & ex quibus.
- 2 Vi Bigamia contrahatur necesse est ut interuenerit carnalis copula.
- 3 Triplex est Bigamia, nempe vera, interpretatiua, & similitudinaria.
- 4 Quando & ex quibus oriatur vera Bigamia, & quando similitudinaria; & num. 5. quando interpretatiua.
- 6 Executio pro pensione non retardatur per exceptionem Bigamiae nisi fuerit probata copula carnalis.
- 7 Explicatur decisio Rota 519. part. 2. recentior.
- 8 Clerici sunt pensionum incapaces siue cum Vidua siue cum Virgine contrahatur matrimonium ex solo capite matrimonij.
- 9 Questio Bigamiae quo casu locum habere possit in pensionibus.
- 10 Bigani reputantur tanquam Laici.
- 11 Papa dispensare potest ad suscipiendos sacros ordines non obstante Bigamia.
- 12 Facilius est dispensatio quando clericatus fuit

collatus ante incursum Bigamiam.

- 13 Explicatur sententia Corradi circa dispensationem Bigamiae.
- 14 Quadam sunt Bigamiae species in quibus solus Papa dispensat de iure communi.
- 15 Episcopum dispensare posse Bigamum ad minorum ordines multi existimant.
- 16 Sed refertur in contrarium declaratio Cardinalium sacri Concilij interpretum.
- 17 Item Episcopum super Bigamia interpretatiua dispensare non posse refertur ex eiusdem Congregationis decisione.
- 18 Episcopus virum ex causa necessaria possit dispensare super Bigamia Clerici ut minores ordines exerceat.
- 19 Episcopi non possunt dispensare in quarto consanguinitatis gradu, possunt tamen ob magnam necessitatem.
- 20 Intellige dummodo necessitas respiciat causam publicam iuxta Garfæ sententiam.
- 21 Quoad pensiones Papa dispensat cum Bigamo.
- 22 Dispensans Papa ad pensiones Bigamum, censetur tacite illum dispensare super clericatu.